

Juuso Waldenin ja paperiteollisuuden muistomerkkiveistoksen kunnostaminen

Sivla 31.08.2022 § 103
1074/12.03.01/2022

Valmistelu kulttuurisihteeri-ohjaaja Päivi Himanen, p. 0400 951 828 ja vapaa-aikapalvelupäällikkö Katja Pohjoismäki, p. 040 571 6556

Kuvanveistäjä Heikki Häiväoan Juuso Waldenin ja seudun paperiteollisuuden muistomerkiksi suunnittelema kaksiosainen patsas sijaitsee entisen pääkirjaston alueella. Patsas muodostuu paperiteollisuutta kuvaavasta kivitelpatsaasta sekä Juuso Waldenin piirteitä kuvaavasta reliefistä. Patsas on paljastettu 28.8.1988.

Juuso Waldenin ja paperiteollisuuden muistomerkkiveistos on kärsinyt ajansaotossa mm. ilkvallasta ja se vaatii kokonaisuudessaan kunnostusta. Patsas sijoittuu kunnostetun ja suositun Maaumimalan liikuntapuiston välittömään läheisyyteen. Tästäkin syystä patsaan kunnostus on ajankohtainen.

Vuorineuvos, patruuna Juuso Waldenin muotokuva ja sen jalusta on kaksiosaisen patsaan korjaustarpeeltaan kiireellisempi osa. Muotokuvan on veistänyt Heikki Häiväoan tytär kuvanveistäjä Johanna Häiväoja.

Muistomerkin kunnostukselle on varattu vuodelle 2022 investointimäärärahaa 30.000 euroa. Kuvanveistäjä Johanna Häiväojalta on pyydetty muotokuvan kunnostuksesta tarjousta. Häiväojalta saatuun kustannusarvioon sisältyy muotokuvan pronssiosan puhdistus, hionta ja uudelleen patinointi, rikkinäisen jalustan korvaaminen uudella mustasta graniitista tehdyllä jalustalla, kuljetukset sekä vakuutukset siihen saakka kunnes patsas on asennettu paikalleen. Myös kaikki materiaalihankinnat sisältyvät tarjoukseen. Kustannusarvion sitova hinta on 14.800 euroa (ALV 0%).

Häiväoan laatimaan kustannusarvioon eivät kuulu jalustan purkaminen ja hävittäminen sekä mahdollisten uusien perustuksien tekeminen. Mikäli perustukset joudutaan uusimaan, on Johanna Häiväoja lupautunut osallistumaan uusien perustusten suunnittelutyöhön.

Kaupungininsinööriltä on pyydetty lausunto patsaan kunnostukseen liittyvistä purku- ja perustuskustannuksista. Saadun lausunnon mukaan perustukset tarkastetaan, kun muotokuvan nykyinen jalusta on purettu. Jalustan ja patsasta ympäröivän kiveyksen purkamisen kustannus on arviolta 2.000 € (alv 0%). Tarvittaessa uuden graniittijalustan alle toteutetaan betoninen asennuslaatta, jonka kustannusarvio on noin 1.000 € (alv 0 %). Patsasalueen betonikiveyksen uudistaminen (noin n. 85 m²) maksaa arviolta 4.500 € (alv 0 %). Alueen valaistuksen uudistamisen kustannusarvio on 2.000 € (kaapelointi ja valaisinhankinnat).

Keski-Suomen museolta on pyydetty myös lausuntoa muotokuvan kunnostuksesta. Keski-Suomen museon mukaan sillä ei ole tarvetta antaa lausuntoa patsaan korjauksesta kulttuuriympäristön näkökulmasta. Patsas dokumentoidaan valokuvaamalla ennen kunnostuksen aloittamista Keski-Suomen museon ohjeiden mukaisesti. Kulttuurisihteeri-ohjaaja on käynyt toukokuussa paikan päällä toteamassa patsaan nykyisen kunnan Jyväskylän taidemuseon taidekonservaattorin kanssa. Sen hetkisen arvion mukaan ei ollut estettä korjaussuunnitelman toteutukseen. Ennen teoksen kunnostuksen aloittamista käydään vielä korjaussuunnitelma lävitse Jyväskylän taidemuseon taidekonservaattorin kanssa.

Taiteilija Häiväojan kanssa käydyn keskustelun jälkeen on päädytty ratkaisuun, että muotokuva voi jäädä entiselle paikalleen, jolloin kaksiosainen taideteos säilyy alkuperäisessä muodossaan. Muotokuva asetetaan uudelleen samalle paikalle taiteilijan valvonnassa, mutta käännetään katsomaan saapumistielle.

Häiväojan laatiman kustannusarvion mukaan kunnostettu muotokuva voidaan asentaa paikoilleen aikaisintaan kolmen (3) kuukauden kuluttua tilauksesta ja ainoastaan touko-lokakuun välisenä aikana. Häiväojan kanssa tehdään sopimus kunnostustyöstä. Häiväojan tarjoamaan kustannusarvioon on kirjattu, että kunnostustyön tilaaja maksaa kolmanneksen sitovaksi ilmoitetusta 14.800 euron hinnasta sopimuksen allekirjoituksen jälkeen ja loput sitten, kun muotokuva ja jalusta on asennettu paikoilleen. Tämä menettelytapa on tarkistettu talousjohtajalta ja hän on hyväksynyt tällaisen kirjauksen tehtävään taideteoksen kunnostustyön tilaamisesta tehtävään sopimukseen.

Vuoden 2022 aikana toteutetaan muotokuvan kunnostus sekä nykyisen jalustan ja patsasta ympäröivän kiveyksen purku. Kustannukset näille töille ovat arviolta yhteensä 7.000 € (alv 0%). Häiväojan työn osuus kustannuksista on 5.000 €. Tälle vuodelle varatusta investointimäärärahasta jää käyttämättä arviolta 23.000 €.

Vuoden 2023 toukokuussa on suunniteltu asentaa muotokuva jalustoineen paikoilleen. Uuden muotokuvan graniittijalustan alle toteutetaan tarvittaessa betoninen asennuslaatta. Patsasalueen betonikiveys ja valaistus uudistetaan. Kustannukset näille töille ovat arviolta yhteensä 17.500 € (alv 0%). Häiväojan työn osuus kustannuksista 9.800 €.

Patsaan toisen osan, paperiteollisuutta kuvaavien kivitelojen muodostaman patsaan, korjauksesta ja puhdistuksesta tehdään oma toteuttamissuunnitelma vuodelle 2023. Tämän kunnostuksen alustava kustannusarvio on 12.500 € (alv 0%). On perusteltua, että veistos tarkastetaan, puhdistetaan ja korjataan kokonaisuudessaan.

Vuoden 2023 investointiohjelmaan tullaan esittämään 30.000 €:n määrärahavarausta Juuso Waldenin ja paperiteollisuuden muistomerkkiveistoksen kunnostuksen loppuunsaattamiseksi. Asia käsitellään tavanomaisessa päätöksentekojärjestyksessä sivistyslautakunnan syyskuun loppupuolen kokouksessa.

Kaupungin rakennusvalvonnasta saadun tiedon mukaan Juuso Waldenin ja paperiteollisuuden muistomerkkiveistoksen kunnostus ei vaadi erillistä toimenpidelupaa.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Jämsän kaupungin hallintosääntö 26 § Lautakuntien ja liikelaitosten johtokuntien tehtävät ja yleinen toimivalta, kohta 18) päättää investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista kaupunginvaltuuston vahvistamissa rajoissa.

Ehdotus

Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen

1. Sivistyslautakunta päättää hyväksyä Johanna Häiväojan Juuso Waldenin muotokuvan ja jalustan kunnostamisesta tehdyn tarjouksen 14.800 euroa sekä kunnostustöiden aikataulun.
2. Sivistyslautakunta edellyttää, että veistoksen nykytila ja korjaustoimet dokumentoidaan museoviranomaisten ohjeiden mukaisesti.
3. Lautakunta merkitsee tiedoksi tulevan investointiesityksen Juuso Waldenin ja paperiteollisuuden muistomerkkiveistoksen kunnostuksen loppuunsaattamisesta.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.